

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова (за професійним спрямуванням)

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа

Код та найменування спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа

Шифр та найменування галузі знань 24 Сфера обслуговування

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою українознавства та лінгводидактики Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК: Філіпенко О.І., старший викладач кафедри українознавства та лінгводидактики., кандидат філологічних наук

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри українознавства та лінгводидактики

Протокол від «05» серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри /ПІДПИСАНО/ Ганна ВІВАТ

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування»

(код та найменування спеціальності)

Голова ради /ПІДПИСАНО/
(підпис)

Вікторія ТКАЧ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми /ПІДПИСАНО/
(підпис)

Тетяна ЛЕБЕДЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету
Протокол від «30» серпня 2022 р. №1

Секретар Методичної ради
університету

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	5
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	5
2	Зміст навчальної дисципліни	5
2.1	Програма змістовних модулів	5
2.2	Структура навчальної дисципліни	6
2.3	Теми практичних занять	6
2.4	Завдання для самостійної роботи студентів	7
3	Критерії оцінювання результатів навчання	7
4	Інформаційні ресурси	8

1. Пояснювальна записка

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є набуття навичок практичного послуговування засобами вираження думки державною мовою, що може забезпечити студіювання курсу, зазначеного вище; підготовка фахівців, які добре володіють державною мовою і здатні правильно застосовувати мовні засоби залежно від сфери й мети фахового спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є активізувати наявні у студентів знання норм літературної мови і навчити їх практичному застосуванню цих мовних норм у професійній сфері; вивчення нової фахової та ділової комунікації, що вплине на розвиток професійно орієнтованих компетенцій особистості, здатної зреалізувати свій творчий потенціал в державних інтересах.

Згідно з вимогами програми студенти мають **знати**:

- предмет, завдання і значення курсу;
- орфоепічні, акцентологічні, лексико-граматичні норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні;
- термінологію майбутнього фаху;
- основи культури професійного мовлення.

Бакалаври мають **вміти**:

- грамотно складати документи;
- вільно користуватися спеціальними джерелами, зокрема довідковими;
- застосовувати фахову термінологію в різних ситуаціях професійного спілкування;
- розгорнуто відповідати на питання дискусійного та підсумкового характеру;
- редагувати та перекладати фахові тексти, використовувати нормативні мовні конструкції (сталі словосполучення, зразки прийменникового керування та інші синтаксичні моделі);
- готувати самостійні інформаційні повідомлення.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»](#) та [освітньо-професійній програмі «Готельно-ресторанна справа» підготовки бакалаврів](#)

Загальні компетентності:

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Програмні результати навчання:

ПРН 03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово

ПРН 08. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами готельних та ресторанних послуг.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Послідовні – Основи бізнес-комунікацій, Індустрія гостинності, Інформаційно-комунікаційні технології в готельно-ресторанному бізнесі

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у першому семестрі денної та заочної форми навчання

Кількість кредитів – 3.0, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	Всього		лекції	лабораторні	практичні
	денна	заочна			
денна	30	12	14	-	16
заочна			6	-	6
Самостійна робота, годин			денна 60		заочна 78

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовий модуль 1: Культура фахового мовлення. Лексичний аспект сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	<i>Тема 1. Вступ. Роль української мови у професійній діяльності людини.</i>	2	1
2.	<i>Тема 2. Особливості усного та писемного ділового спілкування. Дотримання етики ділового спілкування.</i>	2	1
3	<i>Тема 3. Лексичні засоби в текстах ділового стилю та вживання слів іношомовного походження у фаховій літературі.</i>	2	1

Змістовий модуль 2: Нормативність і правильність фахового мовлення. Складання професійних документів

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	<i>Тема 1. Словотвірні норми як основа мовної стабільності та мовного розвитку.</i>	2	1
2.	<i>Тема 2. Вимоги до вибору граматичних форм слова в діловому мовленні (іменні частини мови, дієслово, прислівник, службові частини мови). Ділове спілкування.</i>	2	1
3.	<i>Тема 3. Особливості синтаксису ділових текстів.</i>	2	0,5
4	<i>Тема 4. Аналіз документації, пов'язаної з фаховою діяльністю.</i>	2	0,5
	Разом з дисципліни	14	6

2.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	<i>Модуль1. Тема1. Роль мови у професійній діяльності людини.</i>	2	2
2	<i>Модуль1. Тема2. Документація щодо особового складу: заява, автобіографія, резюме. Реквізити документів.</i>	2	-
3	<i>Модуль1. Тема3. Довідково-інформаційні документи: службові записки та листи, їхні реквізити.</i>	2	2
4	<i>Модуль2. Тема1. Аналіз документації, пов'язаної з фаховою діяльністю.</i>	2	-
5	<i>Модуль2. Тема2. Презентація як вид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні та комунікативні принципи презентацій.</i>	2	-
6	<i>Модуль2. Тема3. Ділова бесіда: функції та види бесід. Мовні особливості ділової бесіди.</i>	3	-
7	<i>Модуль2. Тема4. Мовленнєвий етикет. Етика ділового спілкування.</i>	3	2
	Всього	16	6

2.3. Перелік завдань для самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	<i>Опрацювання лекційного матеріалу</i>	10	10
2	<i>Підготовка до лабораторних та практичних занять</i>	10	20
3	<i>Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції</i>	10	22
4	<i>Виконання індивідуальних навчальних завдань</i>	30	26
Разом з дисципліни		60	78

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен
диф. залік/екзамен

Нарахування балів за виконання змістового модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
	min д/з	max д/з	денна			заочна		
			Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max			min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Культура фахового мовлення. Лексичний аспект сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні								
Робота на лекціях	1	1,4	7	7	10	3	3	4
Робота на практичних заняттях	1	1,3	8	8	10	3	3	4
Опрацювання тем, не винесених на лекції	4	6	1	4	6	4	16	24
Підготовка до практичних занять	1	1,3	8	8	10	3	3	6
Виконання поточних контрольних робіт	6,5	7	2	13	14	2	13	18
Проміжна сума	–	–	–	40	50	-	38	56
Модульний контроль	20	30	1	20	50		22	44
Оцінка за змістовий модуль 1	–	–	–	60	100	-	60	100
Змістовий модуль 2. Нормативність і правильність фахового мовлення. Складання професійних документів.								
Робота на лекціях	1	1,4	7	7	10	3	3	4
Робота на практичних заняттях	1	1,3	8	8	10	3	3	4
Опрацювання тем, не винесених на лекції	4	6	1	4	6	4	16	24
Підготовка до практичних занять	1	1,3	8	8	10	3	3	6
Виконання поточних контрольних робіт	6,5	7	2	13	14	2	13	18
Проміжна сума	–	–	–	40	50	-	38	56
Модульний контроль	20	30	1	20	50		22	44
Оцінка за змістовий модуль 2	–	–	–	60	100	-	60	100

Питання для проведення вхідного контролю знань студентів

Забезпечуючі дисципліна	Перелік питань
Початковий курс української мови (за професійного спрямування).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стильові різновиди української мови. 2. Класифікація ділової документації. 3. Правопис прізвищ, імен та по батькові. Складні випадки відмінювання прізвищ. 4. Терміни та їх місце в діловому мовленні. Терміни ринкової, торгівельно-комерційної діяльності. 5. Граматична форма ділових документів. 6. Логічна послідовність документів.

	7. Синтаксичні особливості ділових паперів. Синтаксичні структури у діловому мовленні.
--	--

Питання для проведення підсумкового контролю знань студентів

Забезпечуючі дисципліна	Перелік питань
Початковий курс (за професійного спрямування).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сильові жанрові різновиди української мови. 2. Вербальні та невербальні види спілкування, науково-професійне та ділове спілкування. 3. Співвідношення наукового та офіційно-ділового стилів у мові професійного спілкування. 4. Складні випадки написання та відмінювання прізвищ. 5. Терміни та їх місце в діловому мовленні. Терміни харчової, ринкової, обліково-аудиторської та торгівельно-комерційної діяльності. 6. Прийоми нормування наукових текстів і ділової документації. 7. Призначення та класифікація наукових праць та ділових паперів.. 8. Синтаксичні особливості ділових паперів. Синтаксичні структури у діловому мовленні.

4. Інформаційні ресурси

Базові

1. Віват Ганна Іванівна. В гостях у пані лексики (лексична семантика) [Текст] / Г. І. Віват, О. І. Філіпенко. — Навч. вид. — Одеса : ВМВ, 2019. — 152 с <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.166307>
2. Онуфрієнко Галина Сергіївна. Науковий стиль української мови [Текст] : навч. посіб. з алгоритм. Приписами/ Г. С. Онуфрієнко ; Запоріж. нац. техн. ун-т. — 3-тє вид., перероб. та допов. — Київ : ЦУЛ, 2016. — 426 с <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.157113>
3. Вивчаємо українську. Розмовний та початковий граматичний курс української мови для іноземних студентів та аспірантів, що навчаються в вишах України [Текст] : підручник / Г. І. Віват, О. В. Гриньків. — Навч. вид. — Одеса : Бондаренко М. О., 2020. — 166 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1580490>
4. Українська ділова і фахова мова [Текст] : прак. посіб. на щодень: навч. посіб./ М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська ; за ред. М. Д. Гінзбурга. — 2-ге вид., випр. і доп. — Київ : ІНКОС; Центр навч. літ., 2017. — 654 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.161432>
5. Віват Г. І. Мистецтво спілкування [Текст] / Г. І. Віват. — Навч. вид. — Одеса : ВМВ, 2018. — 208 с. : іл., худож. Г. І. Віват. — Бібліогр.: с. 199-207. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.164222>
6. Сучасна українська мова [Текст] : підручник / за ред. О. Д. Пономарева. — 2-ге вид., перероб. — Київ : Либідь, 2001. — 400 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.11706>

7. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова [Текст] : підручник / М. Г. Зубков. — 9-те вид. — Харків : Співак Т. К., 2009. — 400 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONANT-cnv.BibRecord.61525>
8. Мамрак А. В. Українська ділова мова: комп'ютерна версія [Текст] / А. В. Мамрак, О. І. Шаров ; Нац. гірн. ун-т, Ін-т гуманітар. проблем. — Київ : Центр навч. літ, 2004. — 232 с.
9. Мацюк З.О. Українська мова професійного спілкування [Текст] : навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. — 3-тє вид. — Київ : Каравела, 2010. — 352 с.
10. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні [Текст] : модул. курс: навч. посіб. / В. І. Мозговий ; В.І. Мозговий. — вид. 3-є, перероб. й допов. — Київ : Центр навч. л-ри, 2008. — 592 с.
11. Ткаченко О. Українська мова і мовне життя світу [Текст] / О. Ткаченко. — Київ : Спалах, 2004. — 272 с.

Допоміжні

12. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. - Львів:Світ, 2003. - 432с. Довідник з культури мови: Посібник/ С.Я. Єрмоленко, С.П.Бібік, Н.М. Сологуба ін.; За ред. С.Я. Єрмоленко.- К.: Вища школа, 2005.-399 с.
13. Ботвина І.В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч.посіб. -К.: АртЕк,1998. -190с.
14. Городенська К.Г. Синтаксична специфіка української наукової мови/ /Українська термінологія сучасність. - К.:КНЕУ, 2001.- Вип.4.
15. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч.посіб. для студентів ВНЗ.- К., 2010. -624с.
16. Єрмоленко С.Я. Науковий стиль //Українська мова: Енциклопедія. - 3-тєвид.,змін, і допов. -К.,2007.- С 421,422.
17. Коваль А.П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту.-К.:Вид-во Київського університету,1970.-307с.
18. Культура української мови:Довідник/ За ред. В.М. Русанівського.- К.: Либідь,1990. - 302с.
19. Культура фахового мовлення: Навч.посіб. /За ред. Н.Д.Бабич.- Чернівці: Книги ХХст.,2005.-572с.
20. Михайлова О.Г. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: Навч.посіб. /О.Г.Михайлова, А.А.Сидоренко, В.Ф.Сухопар — Х.,2000. —97с.
21. Непийвода Н.Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). -К,1997. -303с.
22. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови:Навч.посіб.- К:Центрнавчальної літератури,2006. -312с.
23. Основи наукового мовлення: Навч.-метод. посіб. /Уклад.Т.В. Симоненко. — Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. — 2005. — 80с.
24. Панько Т.І. Українське термінознавство /Т.І. Панько,І.М. Кочан, Г.П.Мацюк. - Львів,1994. - 215с.
25. Регушевський Є.С. Нариси промову наукових праць І.Я.Франка.— Сімферополь, 2006.—194с.
26. Семенов О.М. Культура наукової української мови:навч.посіб. /О.М. Семенов. – К.: ВЦ„Академія”,2010.—216с.
27. Український правопис.-3-тєвид., випр. і допов.-К.:Наук,думка, 1993.-240с.
28. Чемеркін С.Г. Українська мова в інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси.-К., 2009. -240с.
29. Ярема С.На теми української наукової мови. - Львів, 2002.-44с.